

Legea Privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane

Parlamentul adoptă prezenta lege organică

Prezenta lege asigură transpunerea parțială a următoarelor acte :

Convenția CoE din 3 mai 2005 privind lupta împotriva traficului de ființe umane;

Convenția Națiunilor Unite din 15 noiembrie 2000 împotriva criminalității transnaționale organizate;

Decizia-cadru a Consiliului 2002/629/JAI din 19 iulie 2002 privind combaterea traficului de persoane;

Decizia-cadru a Consiliului 2001/220/JAI din 15 martie 2001 privind statutul victime lor în cadrul proceduri lor penale;

Directiva Consiliului 2004/81/CE din 29 aprilie 2004 privind permisul de ședere eliberat resortisanților țărilor terțe care sînt victime ale traficului de persoane sau care au făcut obiectul unei facilitări a imigrației ilegale și care cooperează cu autoritățile competente.

Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul de reglementare

Prezenta lege reglementează raporturile juridice privind:

- a) prevenirea și combaterea traficului de ființe umane;
- b) asigurarea protecției și asistenței victimelor și a prezumatelor victime ale traficului de ființe umane;
- c) colaborarea autorităților administrației publice cu organizațiile necomerciale și cu alți reprezentanți ai societății civile în activitatea de prevenire și combatere a traficului de ființe umane;
- d) cooperarea cu alte state și cu organizații internaționale și regionale competente în domeniu.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se utilizează următoarele noțiuni principale:

1) trafic de ființe umane (trafic de persoane adulte sau trafic de copii) – recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea de persoane, prin amenințare cu forța sau prin folosirea forței ori a unor alte mijloace de constrângere, prin răpire, fraudă, înșelăciune, abuz de putere sau de situație de vulnerabilitate ori prin darea sau primirea de bani ori de beneficii de orice gen pentru a obține consimțământul unei persoane care deține controlul asupra unei alte persoane, în scopul exploatării acesteia;

2) – abrogat;

3) exploatare a persoanei – abuz față de persoană pentru a obține un profit, și anume:

a) obligarea de a executa anumite munci sau de a presta servicii prin recurgere la forță, amenințări sau prin alte mijloace de constrângere, contrar prevederilor legale privind condițiile de muncă, salarizare, sănătate și securitate;

b) ținerea în sclavie, aplicarea anumitor practici similare sclaviei sau recurgerea la alte procedee pentru privarea de libertate;

c) exploatarea sexuală comercială sau necomercială;

d) obligarea la prelevarea de organe sau țesuturi ori la prelevarea de alte părți componente ale corpului uman;

e) folosirea femeii în calitate de mamă-surogat ori în scop de reproducere;

f) abuzarea de drepturile copilului în scop de adopție ilegală;

g) folosirea în conflicte armate sau în formațiuni militare ilegale;

h) folosirea în activități criminale;

i) obligarea de a practica cerșetoria;

j) vânzarea către o altă persoană;

k) obligarea de a desfășura activități prin care se încalcă drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

31) exploatare sexuală comercială – folosirea persoanei prin constrângere în prostituție sau în industria pornografică în schimbul mijloacelor financiare sau al altor beneficii patrimoniale;

32) exploatare sexuală necomercială – folosirea persoanei prin constrângere, fără un interes material, exprimându-se în căsătorie (inclusiv poligamică) sau concubinaj;

- 4) copil – persoană care nu a atins vârsta de 18 ani;
- 5) document – pașaport sau buletin de identitate, orice fel de documente de călătorie ale persoanei supuse exploatarei;
- 6) confiscare a documentelor – deposedare sub orice formă a persoanei supuse exploatarei de documentele prevăzute la pct.5);
- 7) ținere în servitute pentru achitarea datoriei – privare a persoanei de libertate pînă cînd ea sau un terț va achita datoria stabilită legal sau ilegal;
- 8) sclavie – stare sau condiție a persoanei asupra căreia se exercită unul sau mai multe drepturi ce derivă din dreptul de proprietate;
- 9) practici similare sclaviei – stare a persoanei ținute sau puse în situația în care o altă persoană are stăpînire asupra ei sau o impune, prin înșelăciune, prin amenințare cu forța, prin violență sau prin alte mijloace de constrîngere, să presteze anumite servicii, inclusiv să se angajeze ori să rămîină în raport de concubinaj sau de căsătorie;
- 10) stare de vulnerabilitate – stare specială în care se află persoana astfel încît este dispusă să se supună abuzului sau exploatarei, în special din cauza:
  - a) situației precare din punctul de vedere al supraviețuirii sociale;
  - b) situației condiționate de vîrstă, sarcină, boală, infirmitate, deficiență fizică sau mintală;
  - c) situației precare și ilegale de intrare sau de ședere în țara de tranzit sau de destinație;
- 11) victimă a traficului de ființe umane – persoană fizică constatată ca fiind supusă acțiunilor de trafic indicate la pct. 1);
- 111) prezumată victimă a traficului de ființe umane – persoană fizică care prezintă anumite semne că ar putea fi victimă a traficului de ființe umane, dar nu a fost oficial recunoscută în calitate de victimă sau parte vătămată ori refuză să colaboreze cu autoritățile competente pentru a fi identificată;
- 12) traficant de ființe umane – persoană care săvîrșește acțiunile indicate la pct. 1);
- 13) identificare a prezumatelor victime ale traficului de ființe umane – proces de stabilire și verificare a identității prezumatelor victime ale traficului de ființe umane;
- 14) perioadă de reflecție - interval de timp de 30 de zile, acordat victimei traficului de ființe umane pentru ca aceasta să poată să se recupereze, să evite influența traficantilor și/sau să ia o decizie în cunoștință de cauză în privința faptului dacă va

coopera sau nu cu organele de drept.

Articolul 3. Cadrul juridic

Cadrul juridic al activității de prevenire și combatere a traficului de ființe umane și de protecție a victimelor traficului îl formează Constituția Republicii Moldova, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, prezenta lege, alte acte normative care reglementează relațiile în domeniu.

Articolul 4. Principiile de prevenire și combatere a traficului de ființe umane

Prevenirea și combaterea traficului de ființe umane se realizează în baza următoarelor principii:

- a) respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului;
- b) respectarea interesului superior al copilului;
- c) confidențialitatea informației cu privire la viața privată a victimelor și a prezumatelor victime ale traficului de ființe umane;
- d) legalitatea;
- e) accesul liber la justiție;
- f) nediscriminarea;
- g) abordarea multidisciplinară și intersectorială;
- h) accesul necondiționat la protecție și asistență pentru victimele traficului de ființe umane;
- i) abordarea egală a tuturor formelor și tipurilor de trafic național sau transnațional de ființe umane, legat sau nu de crima organizată;
- j) cooperarea internațională.

Articolul 5. - abrogat;

Capitolul II. CADRUL INSTITUȚIONAL. PREVENIREA ȘI COMBATEREA TRAFICULUI DE FIINȚE UMANE

Articolul 6. Autoritățile competente în prevenirea și combaterea traficului de

ființe umane

(1) Pentru eficientizarea activității de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, în special de femei și copii, autoritățile administrației publice menționate în prezentul capitol, organizațiile necomerciale și alți reprezentanți ai societății civile desfășoară, separat sau în comun, o astfel de activitate.

(2) În cadrul activităților de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, autoritățile administrației publice menționate în prezentul capitol colaborează între ele prin schimb de informații, de experți, prin activități comune de cercetare și identificare a victimelor, de instruire a personalului, prin realizarea unor inițiative social-economice, precum și prin alte activități în domeniu.

(3) Organizațiile necomerciale și organismele internaționale cu atribuții în domeniu care au reprezentanțe în Republica Moldova beneficiază de acces liber la crearea cadrului instituțional, la activitatea de prevenire și combatere a traficului de ființe umane.

Articolul 7. Planul național de prevenire și combatere a traficului de ființe umane

(1) În vederea stabilirii modalităților de prevenire și combatere a traficului de ființe umane și de protecție a victimelor acestuia, Guvernul aprobă Planul național de prevenire și combatere a traficului de ființe umane (în continuare – Plan național).

(2) Planul național conține descrierea problemelor existente, stabilește obiectivele generale și specifice, activitățile ce necesită a fi realizate în perioada planificată, cheltuielile estimate, termenele de realizare, indicatorii de progres cantitativi și calitativi.

(3) Responsabil de elaborarea Planului național, în baza propunerilor înaintate de către autoritățile administrației publice centrale și locale, de către organizațiile necomerciale și organizațiile internaționale, este Secretariatul permanent al Comitetului național pentru combaterea traficului de ființe umane.

Articolul 8. Comitetul național pentru combaterea traficului de ființe umane

(1) Coordonarea activității de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, de cooperare a autorităților administrației publice cu organizații internaționale, organizații necomerciale, cu alte instituții și cu reprezentanți ai societății civile se realizează de către Comitetul național pentru combaterea traficului de ființe umane (în continuare – *Comitet național*).

(2) Comitetul național este un organ consultativ al Guvernului.

(3) Componența și regulamentul Comitetului național se aprobă de Guvern.

(4) Comitetul național are următoarele atribuții:

a) coordonează elaborarea politicii de stat în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane;

a1) coordonează implementarea politicii de stat în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane;

b) controlează realizarea Planului național și executarea legislației de prevenire și combatere a traficului de ființe umane de către organizațiile și instituțiile de stat, prezintă Guvernului informație despre modul de realizare a Planului național;

c) colectează și analizează informații privind datele statistice referitoare la traficul de ființe umane la nivel național, privind eforturile și progresele statului în prevenirea și combaterea traficului de ființe umane;

d) elaborează propuneri referitoare la amendarea cadrului normativ în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane și al protecției victimelor traficului de ființe umane;

e) coordonează organizarea campaniilor de informare a populației despre problemele traficului de ființe umane și pericolul social al acestui fenomen;

f) coordonează activitatea comisiilor teritoriale pentru combaterea traficului de ființe umane și a instituțiilor specializate privitor la realizarea Planului național;

g) evaluează și monitorizează procesul de realizare a Planului național, informează Guvernul și societatea civilă despre rezultatele obținute.

(5) În componența Comitetului național se includ reprezentanți ai autorităților administrației publice, inclusiv ai organelor de drept și organizațiilor care desfășoară activități de prevenire și combatere a traficului de ființe umane.

(51) Avocatul Poporului pentru drepturile copilului are dreptul să participe la ședințele Comitetului național.

(6) Reprezentanții organizațiilor necomerciale, precum și cei ai organizațiilor internaționale care au reprezentanțe în Republica Moldova și care desfășoară activități de prevenire și combatere a traficului de ființe umane și de acordare a asistenței victimelor traficului de ființe umane pot participa la ședințele Comitetului național cu drept de vot consultativ, fiind incluși în componența acestuia și a comisiilor teritoriale

pentru combaterea traficului de ființe umane.

(7) Activitatea Comitetului național este asigurată de Secretariatul permanent.

(8) - abrogat.

Articolul 9. Comisiile teritoriale pentru combaterea traficului de ființe umane

(1) Pentru coordonarea activității de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, în raioane, municipii și în unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, pe lângă organele executive ale autorităților reprezentative respective, se creează comisii teritoriale pentru combaterea traficului de ființe umane. În municipiul Chișinău, astfel de comisii se creează și în sectoare.

(2) Comisiile teritoriale pentru combaterea traficului de ființe umane au următoarele atribuții:

a) organizează și coordonează activitatea de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, de protecție și asistență a victimelor acestui trafic, de colaborare între autoritățile administrației publice locale, organele de drept, organizațiile necomerciale și alți reprezentanți ai societății civile care activează în teritoriu;

b) întreprind la nivel local acțiunile stipulate în Planul național, elaborează și realizează planuri locale de prevenire și combatere a traficului de ființe umane;

c) evaluează și monitorizează periodic activitățile de prevenire și combatere a traficului de ființe umane în teritoriu, exercitate de organele statale, informând autoritățile reprezentative respective, Comitetul național și înaintînd propuneri privind eficientizarea acestor activități;

d) acordă asistență la elaborarea programelor de cercetare, analiză și colectare a datelor statistice privind traficul de ființe umane;

e) implementează programe de instruire privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane pentru persoanele vulnerabile și pentru funcționarii antrenați în aceste activități.

f) examinează rapoartele semestriale privind activitatea desfășurată de către echipele multidisciplinare teritoriale în vederea prevenirii și combaterii traficului de ființe umane, a protecției și asistenței victimelor traficului de ființe umane.

(3) Regulamentul comisiilor teritoriale pentru combaterea traficului de ființe umane se aprobă de către consiliile raionale, municipale, de Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia în baza unui regulament-cadru, aprobat prin hotărîre de Guvern.

(4) Comisiile teritoriale pentru combaterea traficului de ființe umane prezintă periodic Comitetului național rapoarte de activitate, dar nu mai rar decât o dată pe an, pînă la 15 ianuarie.

Articolul 10. Atribuțiile autorităților administrației publice în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane.

(1) În conformitate cu atribuțiile ce le revin:

1) Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Serviciul de Informații și Securitate și întocmesc lista țărilor care reprezintă un risc sporit din punctul de vedere al traficului de ființe umane, listă care se aduce la cunoștință organelor interesate;

2) Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Serviciul de Informații și Securitate, Ministerul Afacerilor Interne, și întreprind acțiunile necesare pentru interzicerea accesului pe teritoriul Republicii Moldova străinilor dacă dispun de informații veridice că aceștia sînt traficanți de ființe umane;

3) Agenția Servicii Publice acordă suport și asistență în întocmirea și eliberarea actelor de identitate pentru victimele traficului de ființe umane, în conformitate cu legislația în vigoare. În cazul în care victima se află în afara țării, asistența în întocmirea și eliberarea actelor de identitate este acordată prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene;

4) Ministerul Muncii și Protecției Sociale:

a) organizează repatrierea copiilor și adulților victime ale traficului de ființe umane, a persoanelor aflate în situație de dificultate, precum și a copiilor neînsoțiți, în colaborare cu alte autorități publice abilitate în acest domeniu și cu organizațiile necomerciale și organizațiile internaționale;

b) coordonează și monitorizează activitatea Sistemului național de referire pentru protecția și asistența victimelor și a prezumatelor victime ale traficului de ființe umane;

c) elaborează acte normative privind organizarea, funcționarea și dezvoltarea sistemului integrat de servicii sociale;

d) prin intermediul Inspectoratului de Stat al Muncii, contribuie la identificarea cazurilor de trafic de ființe umane în scop de exploatare prin muncă;

e) în colaborare cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, desfășoară activități de informare privind piața muncii, de ghidare în carieră, precum și implementează măsuri active de ocupare a forței de muncă;

f) dezvoltă cooperarea internațională, negociază și încheie acorduri și semnează protocoale de cooperare internațională în domeniul acordării asistenței victimelor traficului de ființe umane, în limitele competențelor sale instituționale și în conformitate cu legislația în vigoare;

g) - abrogată;

a) cu concursul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, desfășoară activități de informare despre situația de pe piața forței de muncă, de pregătire profesională, de stimulare a ocupării forței de muncă, prin prestarea serviciilor de mediere a muncii, de informare și consiliere profesională, de orientare și formare profesională, precum și de consultanță și asistență în inițierea într-o activitate de întreprinzător;

b) prin intermediul organelor de asistență socială, asigură victimelor traficului de ființe umane informații și consiliere, acordându-le facilitățile prevăzute de lege pentru persoanele marginalizate social;

41) Ministerul Sănătății elaborează programe de acordare a asistenței medicale, inclusiv psihiatrice, stabilește instituțiile medicale care vor acorda astfel de asistență victimelor traficului de ființe umane;

5) Ministerul Educației și Cercetării, elaborează și desfășoară, în comun cu celelalte ministere interesate, cu autoritățile administrației publice locale și cu organizațiile necomerciale având atribuții în domeniu, programe educative și de instruire pentru pedagogi, părinți și copii, pentru grupurile de risc, orientate spre lichidarea cauzelor și condițiilor care favorizează traficul de ființe umane, în special de femei și copii;

6) - abrogat;

7) Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene contribuie la prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, în special prin organizarea și participarea la negocieri în vederea încheierii tratatelor cu alte state și cu organisme internaționale în domeniul traficului de ființe umane, precum și prin acordarea de protecție și asistență persoanelor traficate, aflate peste hotare, în limitele prevăzute de dreptul internațional;

8) - abrogat;

9) Ministerul Economiei, în comun cu alte ministere și departamente interesate, elaborează și implementează programe social-economice, orientate spre înlăturarea cauzelor și condițiilor de ordin economic ce favorizează migrațiunea ilegală, inclusiv traficul de ființe umane;

10) Ministerul Justiției prezintă, o dată la 6 luni, lista organizațiilor necomerciale care practică activități legate de prevenirea și combaterea fenomenului de trafic, de acordare a protecției și asistenței victimelor traficului. Ministerul Justiției, în comun cu alte autorități ale administrației publice centrale, indicate în prezentul articol, elaborează proiecte de acte normative pentru reglementarea relațiilor din domeniul prevenirii, combaterii traficului de ființe umane și acordării de protecție și asistență victimelor;

11) Biroul relații cu diaspora:

a) participă la elaborarea, implementarea și monitorizarea politicilor de prevenire și combatere a traficului de ființe umane;

b) asigură instruirea membrilor diasporei în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane;

c) colaborează cu membrii diasporei în vederea prevenirii și combaterii traficului de ființe umane;

d) asigură informarea membrilor diasporei cu privire la actele normative naționale în domeniu.

12) agențiile teritoriale de asistență socială și structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și, respectiv, din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia asigură:

a) coordonarea și monitorizarea activităților în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane în unitățile administrativ-teritoriale arondate;

b) acordarea suportului metodologic în domeniul vizat de prezenta lege structurilor teritoriale de asistență socială;

c) realizarea acțiunilor relevante pentru integrarea/reintegrarea socială a victimelor traficului de ființe umane;

d) dezvoltarea parteneriatelor cu autorități și instituții publice sau cu organizații private, cu organizații internaționale, cu organizații necomerciale din țară și cu alți reprezentanți ai societății civile, care să contribuie la prevenirea și combaterea traficului de ființe umane;

e) prezentarea către Ministerul Muncii și Protecției Sociale a rapoartelor semestriale și anuale privind activitățile desfășurate în teritoriu de către structurile teritoriale de asistență socială.

(2) Autoritățile administrației publice centrale abilitate cu funcții de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, autoritățile administrației publice locale și comisiile teritoriale pentru combaterea traficului de ființe umane participă la organizarea campaniilor informaționale de sensibilizare a populației, realizează și difuzează, colaborând activ cu mass-media, materiale publicitare privind riscurile la care pot fi expuse potențialele victime ale traficului de ființe umane.

(3) Autoritățile administrației publice menționate în prezentul articol informează periodic Comitetul național despre acțiunile întreprinse în prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, înaintând propuneri de eficientizare a acestor activități.

(4) Autoritățile administrației publice locale planifică anual resurse financiare pentru susținerea serviciilor de protecție și asistență a victimelor și a prezumatelor victime ale traficului de ființe umane.

Articolul 11. Atribuțiile organelor de drept în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane

(1) Ministerul Afacerilor Interne și instituțiile subordonate acestuia:

- a) depistează și combat infracțiunile de trafic de ființe umane și cele conexe acestora;
- b) gestionează și analizează date privind traficul de ființe umane;
- c) identifică victimele traficului de ființe umane, le acordă protecția necesară și/sau le referă serviciilor de protecție și asistență socială;
- d) întreprind măsuri de prevenire a traficului de ființe umane.

(2) Ministerul Afacerilor Interne, prin organele sale specializate în prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, desfășoară activități operative de investigație, de urmărire penală, de cooperare internațională, de identificare și protecție a victimelor traficului de ființe umane, de analiză și informație, stimulează crearea unor centre zonale de prevenire și combatere a traficului de ființe umane.

(3) Ministerul Afacerilor Interne, cu sprijinul unor alte ministere și departamente, elaborează, administrează și actualizează baza de date privind fenomenul traficului de ființe umane, cu respectarea confidențialității datelor personale ale victimelor acestui trafic, în conformitate cu prevederile art.21.

(4) Ministerul Afacerilor Interne, în comun cu Procuratura Generală, efectuează studii în vederea depistării și înlăturării cauzelor și condițiilor ce favorizează traficul de ființe umane și publică semestrial în mass-media informații statistice și rapoarte de analiză

privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane și protecția victimelor lui.

(5) Procuratura, în limitele competenței, desfășoară activități de prevenire și combatere a traficului de ființe umane în conformitate cu legislația în vigoare, coordonează, conduce și exercită urmărirea penală în cauze legate de acest trafic, reprezintă învinuirea, în numele statului, în instanță de judecată, supraveghează respectarea drepturilor omului, inclusiv ale victimelor traficului, întreprinde alte măsuri necesare în domeniu. În cadrul Procuraturii Generale și al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, se creează o subdiviziune specializată în prevenirea și combaterea traficului de ființe umane.

(6) Serviciul de Informații și Securitate și organele lui teritoriale desfășoară activități de prevenire și combatere a traficului de ființe umane prin intermediul depistării legăturilor organizațiilor internaționale și ale grupurilor criminale organizate cu traficantii de ființe umane, prin alte activități desfășurate în limitele competenței sale.

(7) Pe lângă Procurorul General, se va crea un consiliu coordonator al organelor de drept cu atribuții în domeniul combaterii traficului de ființe umane. Componenta nominală a consiliului coordonator, precum și modul de desfășurare a activității acestuia se aprobă de către Procurorul General.

(8) Organele de drept prezintă anual, nu mai târziu de 15 ianuarie, consiliului coordonator de pe lângă Procurorul General rapoarte despre respectarea în țară a legislației privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, iar Procurorul General prezintă, pînă la 15 februarie, rapoartele respective Comitetului național.

Articolul 12. Activitatea organizațiilor necomerciale în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane

(1) Pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, pentru acordarea de protecție și asistență victimelor lui, pentru coordonarea activităților curente, organizațiile internaționale care au reprezentanțe în Republica Moldova și cele necomerciale cu atribuții în domeniu pot coopera cu autoritățile administrației publice și cu organele competente, în conformitate cu statutele și regulamentele lor, și pot organiza campanii informaționale despre traficul de ființe umane și riscurile la care sînt expuse victimele acestui trafic.

(2) Organizațiile necomerciale pot crea centre de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane.

(3) Organizațiile necomerciale desfășoară activități de identificare a victimelor traficului de ființe umane, le acordă protecție și asistență juridică și de altă natură, întreprind alte acțiuni de prevenire și combatere a unui astfel de trafic, în conformitate cu statutul lor.

Articolul 13. Prevederi speciale în domeniul transportului internațional

Agențiile și structurile respective din domeniul transportului internațional sînt obligate să verifice dacă toți pasagerii posedă documentele necesare pentru a intra în statul de destinație.

Articolul 14. Pregătirea profesională și instruirea cadrelor

(1) Statul asigură pregătirea profesională și instruirea lucrătorilor din organele de drept, organele migraționale și din alte autorități în materia prevenirii și combaterii traficului de ființe umane.

(2) Pregătirea profesională și instruirea cadrelor se axează pe metodele prevenirii și combaterii traficului de ființe umane, pe cele mai avansate procedee de exercitare a urmării penale în cauzele de trafic de ființe umane, inclusiv de copii, pe respectarea drepturilor și intereselor victimelor traficului, pe cele mai performante forme de protecție a acestora.

(3) Pregătirea profesională și instruirea cadrelor va cuprinde metode și forme de colaborare a autorităților administrației publice cu reprezentanțele organizațiilor internaționale și regionale în Republica Moldova, cu organizațiile necomerciale, cu alte instituții și reprezentanți ai societății civile, metode și forme de cooperare și colaborare a autorităților administrației publice, organizațiilor și instituțiilor din Republica Moldova cu autoritățile, organizațiile și instituțiile interesate ale altor state, cu organisme internaționale și regionale.

(4) Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale asigură specialiștilor din domeniul transportului aerian și terestru național instruirea privind prevenirea traficului de ființe umane.

Capitolul III. PROTECȚIA ȘI ASISTENȚA VICTIMELOR ȘI A PREZUMATELOR VICTIME ALE TRAFICULUI DE FIINȚE UMANE

Articolul 15. Elementele Sistemului național de referire pentru protecția și asistența victimelor și a prezumatelor victime ale traficului de ființe umane

Sistemul național de referire pentru protecția și asistența victimelor și a prezumatelor victime ale traficului de ființe umane (în continuare – Sistemul național de referire) are la bază următoarele elemente:

- a) unitatea națională de coordonare a Sistemului național de referire;
- b) echipele multidisciplinare teritoriale din cadrul Sistemului național de referire;

c) standardizarea procedurilor de cooperare interinstituțională în cadrul Sistemului național de referire.

Articolul 16. Identificarea victimelor și a prezumatelor victime ale traficului de ființe umane

(1) Identificarea victimelor și a prezumatelor victime ale traficului de ființe umane se realizează de către autoritățile/instituțiile publice competente, care au motive rezonabile să creadă că persoana este victimă sau prezumată victimă a traficului de ființe umane.

(2) Identificarea victimelor și a prezumatelor victime ale traficului de ființe umane se realizează în scopul acordării protecției și asistenței necesare.

(3) Identificarea victimelor traficului de ființe umane se realizează în cadrul sau în afara procesului penal.

Articolul 17. Centrele de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane

(1) Centrele de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane (în continuare – centre) sînt instituțiile care prestează servicii sociale, oferind condiții civilizate de cazare și de igienă personală, hrană, asistență juridică, socială, psihologică și medicală de urgență, pază și protecție, precum și asistență pentru contactarea rudelor.

(2) Centrele pot fi create de:

a) autoritățile administrației publice centrale, la propunerea sau cu informarea Comitetului național;

b) autoritățile administrației publice locale, la propunerea sau cu informarea comisiei teritoriale specificate la art. 9;

c) organizațiile internaționale și organizațiile necomerciale, cu informarea Comitetului național;

d) autoritățile administrației publice în comun cu organizațiile necomerciale sau private, în baza unui acord de activitate comună.

(3) Centrele acordă cazare victimelor traficului de ființe umane la cererea lor personală, pe o perioadă de cel mult 30 de zile.

(4) Durata cazării prevăzute la alin.(3) și (5) poate fi prelungită:

a) la solicitarea medicului, pe perioada tratamentului, dar nu mai mult de 6 luni;

b) la solicitarea organelor de urmărire penală sau a instanțelor judecătorești, pe perioada procesului penal, iar în cazul în care viața și sănătatea victimei sînt amenințate de un pericol real, durata cazării poate fi prelungită și după finalizarea procesului penal, pe o durată considerată necesară pentru protecția victimei, în baza unei sesizări din partea procurorului;

c) la cererea victimei traficului de ființe umane, cu indicarea motivației argumentate, pe o perioadă de cel mult 30 de zile.

(5) Femeile gravide victime ale traficului de ființe umane au dreptul de cazare în centru pentru o perioadă de pînă la un an.

(6) Regulamentul de organizare și funcționare a centrelor se aprobă de către fondatori, în baza regulamentului-cadru, aprobat prin hotărîre de Guvern.

(7) Cheltuielile ce țin de activitatea centrelor sînt suportate din bugetul ale fondatorilor.

(8) Organizarea și funcționarea centrelor pot fi susținute material și financiar și de către agenți economici și întreprinzători în condițiile Legii cu privire la filantropie și sponsorizare.

(9) Pentru asigurarea securității încăperilor în care sînt cazate victimele traficului de ființe umane, centrele vor beneficia de asistența gratuită a poliției.

Articolul 18. Integrarea profesională a victimelor traficului de ființe umane

(1) Integrarea profesională a victimelor traficului de ființe umane se realizează cu suportul agențiilor pentru ocuparea forței de muncă, în condițiile legislației în vigoare.

(2) Agențiile pentru ocuparea forței de muncă acordă victimelor traficului de ființe umane cu prioritate servicii gratuite de mediere a muncii, de informare și consiliere profesională, de orientare și formare profesională, precum și de consultanță și asistență în inițierea într-o activitate de întreprinzător.

(3) Victimele traficului de ființe umane sînt în drept să beneficieze de un curs de pregătire profesională, finanțat din mijloacele fondului de șomaj.

(4) – abrogat.

Articolul 19. Repatrierea victimelor traficului de ființe umane

(1) Republica Moldova contribuie la repatrierea și primirea fără întârzieri nejustificate, ținînd cont de necesitatea asigurării securității lor, a victimelor traficului de ființe umane cetățeni ai săi și apatrizi care aveau dreptul de a locui permanent în Republica

Moldova la momentul intrării pe teritoriul unui alt stat.

(2) La solicitarea unei țări de destinație, autoritățile competente ale Republicii Moldova verifică, fără întârzieri nejustificate, dacă victima traficului de ființe umane are cetățenia Republicii Moldova sau avea dreptul de a locui permanent pe teritoriul ei în momentul intrării în țara de destinație, despre care fapt comunică țării solicitante, luând concomitent măsuri de repatriere a victimei, ca urmare a efectuării analizei riscurilor.

(3) În scopul facilitării repatrierii victimei traficului de ființe umane care are cetățenia Republicii Moldova sau care avea dreptul de a locui permanent în Republica Moldova la momentul intrării în țara de destinație, dar care nu posedă documentele necesare, autoritățile competente ale Republicii Moldova, la solicitarea țării de destinație, eliberează documentele de călătorie sau orice alt act necesar repatrierii.

(4) Dispozițiile prezentului articol se aplică fără prejudicierea vreunui drept acordat victimei traficului de ființe umane prin orice lege a țării de destinație.

(5) Regulamentul privind procedura de repatriere a victimelor traficului de ființe umane cetățeni ai Republicii Moldova sau apatrizi care aveau dreptul de a locui permanent în Republica Moldova la momentul intrării în țara de destinație se aprobă de Guvern.

Articolul 20. Protecția și asistența victimelor și a prezumatelor victime ale traficului de ființe umane

(1) Victimelor traficului de ființe umane li se acordă asistență pentru reabilitare prin oferirea serviciilor medicale, psihologice, juridice, educaționale și sociale.

(2) Prezumata victimă a traficului de ființe umane se consideră vulnerabilă și are dreptul la protecție și asistență din partea autorităților administrației publice competente.

(3) Persoanele identificate drept victime ale traficului de ființe umane sînt asigurate cu asistență medicală în instituțiile medico-sanitare în modul stabilit de Ministerul Sănătății.

(4) Victimelor traficului de ființe umane li se acordă o perioadă de reflecție de 30 de zile. În această perioadă este interzisă punerea în executare a oricărui ordin de expulzare a acestor persoane.

(5) Acordarea serviciilor de protecție și asistență nu este condiționată de dorința victimelor de a face declarații și de a participa la procesul de urmărire a traficanților, nici de domiciliul sau reședința temporară a victimei.

(6) Autoritățile administrației publice competente sînt obligate să informeze victimele și prezumatele victime ale traficului de ființe umane despre drepturile lor, despre autoritățile, organizațiile și instituțiile cu funcții de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, de protecție și asistență a victimelor traficului.

(7) Victimelor și prezumatelor victime ale traficului de ființe umane li se acordă protecție și asistență din partea echipelor multidisciplinare teritoriale, a comisiilor teritoriale pentru combaterea traficului de ființe umane și autorităților administrației publice, în limitele competențelor acestora și în conformitate cu prezenta lege și cu alte acte normative.

Articolul 21. Confidențialitatea vieții private a victimei traficului de ființe umane

(1) Viața privată și identitatea victimei traficului de ființe umane sînt protejate. Înregistrarea, păstrarea și utilizarea informațiilor cu caracter personal privind victima traficului de ființe umane se efectuează cu respectarea regulilor speciale de confidențialitate, în scopul exercitării justiției și protecției victimei doar în perioada procesului penal.

(2) Este interzisă divulgarea informațiilor despre viața privată și identitatea victimei traficului de ființe umane și despre condițiile în care a fost traficată.

(3) Este interzisă divulgarea informațiilor despre măsurile de protecție a martorilor și a victimelor traficului de ființe umane, despre persoanele care acordă astfel de protecție, precum și despre persoanele care acordă ajutor în combaterea traficului de ființe umane.

(4) Respectarea confidențialității informației prevăzute la alin.(1)–(3) este o obligație a tuturor persoanelor, inclusiv a celor implicate în activități de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, de protecție și asistență a victimelor, din organele de drept, instanțele judecătorești, din centrele prevăzute la art.17, precum și a asistenților sociali.

(5) În cazul în care viața și sănătatea victimei traficului de ființe umane sînt amenințate de un pericol real, acesteia i se asigură, la solicitarea sa, în temeiul unei hotărîri judecătorești, la demersul procurorului, al organului de urmărire penală, posibilitatea de a-și schimba numele, prenumele, data și locul nașterii, în conformitate cu legislația în vigoare.

(6) Divulgarea informațiilor despre măsurile de siguranță și a datelor confidențiale despre victimele traficului de ființe umane, precum și divulgarea informațiilor despre urmărirea penală și măsurile de asigurare a securității aplicate față de participanții la procesul penal se pedepsesc în conformitate cu legislația penală și cea

contravențională.

Articolul 22. Atribuțiile misiunilor diplomatice și ale oficiilor consulare ale Republicii Moldova în acordarea de protecție și asistență victimelor traficului de ființe umane

(1) Misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova au următoarele atribuții:

a) acordă protecție și asistență cetățenilor Republicii Moldova identificați drept victime ale traficului de ființe umane, contribuie la repatrierea acestora în conformitate cu prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, ale legislației țării de reședință, precum și în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova;

b) eliberează cu titlu gratuit, în termene restrânse, în comun cu structurile teritoriale ale Agenției Servicii Publice, documente sau orice alte acte necesare repatrierii în Republica Moldova a cetățenilor Republicii Moldova care au devenit victime ale traficului de ființe umane, în cazul lipsei actelor de identitate;

c) difuzează către cei interesați materiale informative privind drepturile victimelor traficului de ființe umane potrivit legislației Republicii Moldova și legislației statului de reședință;

d) asigură autoritățile administrației publice și organele judiciare ale statului de reședință sau din țările unde au misiuni acreditate cu informații despre legislația Republicii Moldova în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane, privind drepturile victimelor, protecția și asistența acestora, inclusiv adresele centrelor de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane.

(2) Șefii misiunilor diplomatice și ai oficiilor consulare vor desemna un diplomat din cadrul lor ca responsabil de aplicarea procedurii de repatriere a cetățenilor moldoveni victime ale traficului de ființe umane, de protecția și asistența acestora pe durata șederii lor în țara de tranzit sau destinație, precum și de cooperarea în acest domeniu cu autoritățile administrației publice și organizațiile din Republica Moldova.

Articolul 23. Garanțiile de stat acordate victimelor traficului de ființe umane

(1) Instanțele judecătorești și organele de urmărire penală aplică în privința victimelor traficului de ființe umane măsurile de asigurare a securității fizice și a drepturilor prevăzute de legislația în vigoare.

(2) Victimele traficului de ființe umane au dreptul la reparația prejudiciului în condițiile legii.

Articolul 24. Protecția și asistența străinilor victime ale traficului de ființe umane

(1) Republica Moldova acordă protecție și asistență străinilor victime ale traficului de ființe umane la repatrierea benevolă a acestora în țara de origine, în regim de urgență, și asigură transportarea în deplină securitate a acestora pînă la frontiera de stat a Republicii Moldova, dacă tratatele internaționale nu prevăd altfel. Victima traficului de ființe umane nu poate fi repatriată sau expulzată în țara de origine sau într-un stat terț dacă, în urma aprecierii riscului și securității, s-au constatat motive de a presupune că securitatea ei sau a familiei sale este în pericol.

(2) Pentru a asigura protecție și asistență străinilor victime ale traficului de ființe umane, aceștia pot fi trimiși în centrele menționate la art.17.

(3) Străinii victime ale traficului de ființe umane, specificați la alin.(1) și (2), vor fi informați, într-o limbă pe care o înțeleg, despre procedurile judiciare și administrative aplicate în Republica Moldova și în țările de reședință.

(4) Străinii victime ale traficului de ființe umane specificați la alin.(1) pot beneficia de o perioadă de reflecție de 30 de zile, de conciliere psihică și psihologică, precum și de asistență medicală și socială. De asemenea, ei pot beneficia de asistență juridică gratuită pentru a-și realiza drepturile la toate etapele procesului penal și a susține cererile și acțiunile civile față de persoanele care au săvârșit infracțiuni legate de traficul de ființe umane prevăzute de Codul penal. În această perioadă, este interzisă punerea în executare a oricărui ordin de expulzare emis împotriva acestor victime.

(5) În cazul în care străinii victime ale traficului de ființe umane nu dispun de acte de identitate din cauza pierderii, sustragerii sau distrugerii lor, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene le acordă, la solicitarea statului străin, asistență în primirea unor asemenea acte sau a unor permise, necesare întoarcerii în țara de reședință.

(6) În cazul în care străinii victime ale traficului de ființe umane, datorită statutului de victimă, sînt amplasați în centrele menționate la art.17 sau în cazul în care aceștia participă la procesul penal împotriva traficantului, indiferent de amplasarea lor în aceste centre, ei vor beneficia de permise de ședere provizorii, eliberate în mod gratuit, care pot fi prelungite în caz de necesitate.

Capitolul IV. REGLEMENTĂRI SPECIALE PRIVIND TRAFICUL DE COPII

Articolul 25. Prevenirea și combaterea traficului de copii

(1) Prevenirea și combaterea traficului de copii, protecția și asistența copilului victimă a traficului de ființe umane constituie în Republica Moldova o preocupare politică, socială și economică de ordin primordial.

(2) Activitatea autorităților administrației publice și necomerciale cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane se va axa pe interesul superior al copilului.

(3) Autoritățile administrației publice, instituțiile de asistență socială, de ocrotire a sănătății și de educație, precum și organizațiile necomerciale, alte instituții și alți reprezentanți ai societății civile vor contacta neîntârziat organele de drept în cazul în care se cunoaște ori se suspectează că un copil este exploatat sau traficat ori este expus riscului de a fi exploatat sau traficat.

Articolul 26. - abrogat.

Articolul 27. Presumția de vîrstă

În cazul în care nu se cunoaște vîrsta victimei traficului de ființe umane, dar există motive a se considera că victima nu a atins vîrsta de 18 ani, se prezumă că victima este copil și, pînă la constatarea exactă a vîrstei, ea va fi tratată drept copil, aplicîndu-i-se toate măsurile speciale de protecție prevăzute de prezenta lege și de alte acte normative.

Articolul 28. Repatrierea copilului victimă a traficului de ființe umane

(1) Copilul victimă a traficului de ființe umane va fi repatriat în țara sa de origine dacă, anterior repatrierii, un părinte, o altă rudă sau un tutore au dat consimțămîntul să primească în îngrijire copilul ori dacă o agenție guvernamentală, o agenție de protecție a copiilor din țara de origine și-au dat consimțămîntul și sînt în stare să-și asume responsabilitatea pentru copil și să-i acorde protecție și asistență adecvată.

(2) Calitatea procesuală de victimă a traficului de ființe umane nu suspendă procesul de reunificare a familiei ori repatrierea copilului victimă în țara de origine dacă aceasta este în interesul superior al copilului.

(3) În situația în care repatrierea copilului în țara de origine ori integrarea în țara de destinație nu sînt posibile, ori cînd aceste soluții nu sînt în interesul superior al copilului, autoritățile ambelor țări, în baza unor tratate internaționale, vor asigura transferul copilului victimă într-o țară terță, obținînd acordul acesteia din urmă.

(4) Opinia copilului victimă a traficului de ființe umane cu vîrsta mai mare de 10 ani se va lua în considerare la adoptarea deciziei de repatriere sau de transfer într-o țară

terță.

(5) Copilul victimă a traficului de ființe umane nu poate fi repatriat în țara sa de origine ori transferat într-o țară terță dacă, în urma evaluării riscurilor și a securității, se stabilesc motive de a considera că siguranța copilului sau cea a familiei lui este în pericol.

(6) Copilul victimă a traficului de ființe umane care este străin are dreptul la o viză temporară, care îi garantează dreptul de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova pînă la momentul găsirii unei soluții durabile privind întoarcerea lui în țara de origine.

Articolul 29. Acordarea de protecție și asistență copiilor victime ale traficului de ființe umane

(1) Statul asigură protecție și asistență copiilor sau prezumate victime ale traficului de ființe umane din momentul în care apar temeiuri de a crede că ei sînt în risc de a fi victime ale traficului, pînă la identificarea, integrarea și recuperarea lor deplină, independent de cooperarea acestora cu autoritățile, conform art.20 alin.(4).

(2) După identificare ca victimă a traficului de ființe umane, copilul este transmis de urgență sub supravegherea serviciilor competente de protecție, asistență și reabilitare a copiilor.

(3) Comitetul național, autoritățile administrației publice, inclusiv organele de drept, comisiile teritoriale pentru combaterea traficului de ființe umane, echipele multidisciplinare teritoriale, centrele, organizațiile necomerciale și alte organizații competente, în cazul în care dispun de informații despre un copil victimă sau prezumată victimă a traficului de ființe umane, sînt obligate să informeze imediat autoritatea tutelară teritorială pentru a se asigura protecția drepturilor copilului.

(4) Dacă copilul victimă a traficului de ființe umane este lipsit de îngrijire părintească, autoritatea tutelară va numi în condițiile legii, un tutore, care va asigura ca toate deciziile luate să fie în interesul copilului, va face declarații în numele lui, va participa împreună cu el la toate acțiunile procesual-penale și judiciare, pînă la găsirea unei soluții conforme interesului superior al copilului.

(5) Copilului identificat drept victimă a traficului de ființe umane i se acordă o perioadă de reflecție de 30 de zile pentru a decide personal sau prin reprezentantul său legal ori tutore dacă va face declarație împotriva traficantului.

(6) În cazul cazării copiilor victime ale traficului de ființe umane în centre, aceștia trebuie să fie amplasați separat de adulți.

(7) Copiii victime ale traficului de ființe umane au dreptul de cazare în centru pe o perioadă de pînă la 12 luni sau pe durata procesului judiciar.

(8) Toate agențiile și instituțiile a căror activitate vizează copiii victime ale traficului de ființe umane vor stabili practici și programe speciale de identificare, referire, protecție și asistență a acestora, respectînd confidențialitatea informației personale și statutului de victimă al copilului.

(9) Copiilor victime ale traficului de ființe umane li se asigură dreptul de a frecventa instituțiile de învățămînt de stat în condițiile legislației din domeniul educației.

(10) Copiilor victime ale traficului de ființe umane care au rămas fără îngrijirea părinților sau care nu cunosc locul unde se află părinții li se asigură posibilitatea căutării urgente a familiei ori li se instituie tutela sau curatela în condițiile legii.

(11) Copiii victime ale traficului de ființe umane au dreptul la protecție și asistență pe termen lung, pînă la reabilitarea deplină. Copiii rămași fără ocrotire părintească au dreptul la măsuri de protecție sub forma tutelei și curatelei sau la servicii de plasament, în condițiile legii.

Capitolul V. RĂSPUNDEREA PENTRU COMITEREA INFRAȚIUNILOR DE TRAFIC DE FIINȚE UMANE

Articolul 30. Răspunderea persoanei fizice pentru traficul de ființe umane

(1) Persoanele care participă la organizarea și desfășurarea activităților de trafic de ființe umane sînt trase la răspundere penală conform Codului penal.

(2) Infrațuniile de trafic de ființe umane au un caracter atît național, cît și transnațional. În ultimul caz, se aplică formele și procedeele de investigare și urmărire penală prevăzute de legislația internațională și națională pentru astfel de infrațuni.

(3) Consimțămîntul victimei traficului de ființe umane la exploatare intenționată nu este relevant pentru tragerea la răspundere penală a traficantilor dacă au fost utilizate oricare din mijloacele specificate la art.2 pct.1).

(4) Străinilor implicați în traficul de ființe umane li se refuză intrarea pe teritoriul Republicii Moldova sau vizele lor vor fi revocate.

Articolul 31. Răspunderea persoanei juridice pentru traficul de ființe umane

(1) În cazul în care se constată că au avut loc acțiuni de trafic de ființe umane prin intermediul persoanei juridice care dispune de licență pentru desfășurarea activității de întreprinzător ce a servit drept paravan pentru săvîrșirea acțiunilor ilegale

menționate, licența se retrage, iar persoana juridică se lichidează în temeiul unei hotărâri judecătorești.

(2) Pentru prejudiciul cauzat în urma acțiunilor menționate la alin.(1), persoana juridică poartă răspundere civilă față de victimele traficului.

(3) Tragerea la răspundere a persoanelor juridice nu exclude tragerea la răspundere a persoanelor fizice care au comis infracțiunea de trafic de ființe umane.

Articolul 32. Absolvirea victimei traficului de ființe umane de răspundere pentru infracțiunile săvârșite în legătură cu acest statut

Victima traficului de ființe umane este absolvită, în condițiile legislației în vigoare, de răspundere penală, contravențională sau civilă pentru acțiunile pe care le-a săvârșit în legătură cu statutul de victimă dacă aceste acțiuni cad sub incidența Codului penal, Codul contravențional al Republicii Moldova sau a Codului civil.

Capitolul VI. COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ

Articolul 33. Cooperarea internațională

Cooperarea internațională în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane, acordării protecției și asistenței victimelor acestui trafic, inclusiv repatrierii lor, se realizează în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 34. Ofițerii de legătură

(1) Prin prezenta lege se instituie calitatea de ofițer de legătură în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, precum și de procuror de legătură în cadrul Procuraturii Generale, care vor asigura consultarea reciprocă cu ofițerii de legătură sau, după caz, cu procurorii de legătură care funcționează în alte state, în scopul coordonării acțiunilor comune în activitatea de depistare, descoperire și urmărire penală a cazurilor de trafic de ființe umane, de protecție și asistență a victimelor traficului în cursul urmăririi penale.

(2) În vederea schimbului de date privind investigarea și urmărirea penală în cazurile infracțiunilor prevăzute în prezenta lege, ofițerii de legătură și procurorii de legătură vor fi persoanele de contact ale organelor respective cu organizații și instituții similare din alte state.

Capitolul VII. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 35. (1) Guvernul, în termen de 3 luni: va înainta Parl...

(1) Guvernul, în termen de 3 luni:

va înainta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

va adopta actele normative necesare executării prezentei legi;

va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

va asigura revizuirea și abrogarea de către ministere și alte autorități administrative centrale a actelor lor normative ce contravin prezentei legi.

(2) La propunerea autorităților responsabile de executarea prezentei legi, în legea bugetului vor fi prevăzute anual mijloacele financiare necesare.

Legea este valabilă. Relevanța verificată la 03.09.2021